

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.619/2008/5.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év február hó 12. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A halálos közúti baleset gondatlan okozásának vétsége és más bűncselekmény miatt **a terhelt** ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pesti Központi kerületi Bíróság 10.B.33.477/2006/13. számú ítéletét, valamint a Fővárosi Bíróság 29.Bf.8657/2007/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult ebben az ügyben újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2007. év június hó 12. napján kihirdetett 10.B.33.477/2006/13. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki halálos közúti baleset gondatlan okozásának vétségében és segítségnyújtás elmulasztásának a veszélyhelyzetet előidéző által elkövetett bűntettében. Ezért őt - halmazati büntetésül - 2 év 10 hónap börtönbüntetésre, 3 év közügyektől eltiltásra és 4 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő, valamint a gépjárművezetői engedély visszavonásától eltelt idő beszámításáról és a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítéleti tényállás lényege szerint a terhelt a hajnali órákban egy irányonként kétszer két forgalmi sávós, párhuzamos közlekedésre alkalmas, zárt villamos pályával osztott főútvonal belső forgalmi sávjában vezette személygépkocsiját. Négy utasa volt. A megengedett 50 km/óra sebességet jelentősen túllépve, 90 km/óra sebességgel haladt. A terhelt haladási irányát tekintve jobbról a főútvonalba torkolló egyik utca kereszteződésénél ebben az időben

jobbról balra kezdték meg az áthaladást sértett.1 és mögötte balra kissé lemaradva sértett.2 gyalogosok. A terhelt - észlelve a gyalogosokat - késedelem nélkül vészfékezett és járművét balra kormányozta. Ennek ellenére - jelentős sebességtúllépése miatt - nem tudta gépkocsiját a gyalogosok elérése előtt megállítani. Az úttesten a terhelt által legalább 1,9 másodperce látható és észlelhető helyzetben 7,4 métert megtett sértett.1-et a jármű középső részével, sértett.2-t pedig jobb első részével minimum 54 km/óra sebességgel elütötte.

A sértettek azonos reakciópontban (50 méter távolságról) történő észlelése esetén a terhelt járművét intenzív fékezéssel akkor tudta volna megállítani, ha a gépkocsi sebessége a 74-80 km/óra sebességet nem haladja meg. A megengedett 50 km/óra haladási sebesség mellett pedig érdemi közlekedési konfliktus sem alakult volna ki.

A baleset során sértett.1 olyan súlyos, többszörös sérülést szenvedett el, hogy heveny keringési és légzési elégtelenség következtében másnap a kórházban elhunyt.

A sértett.2 különféle hámfosztásos sérülései mellett szívzúzódasban és agyduzzanatban megnyilvánuló, 8 napon túl gyógyuló súlyos sérüléseket szenvedett el.

A terhelt az ütközést észlelte, de a balesetet a gépkocsi szélvédőjének betörése miatt észlelnie is kellett. Ennek ellenére nem állt meg, nem győződött meg a tőle elvárható módon arról, hogy a balesetben megsérültek életét, testi épségét közvetlenül fenyegető veszélyben vannak, hanem a jármű világítását lekapcsolva elhajtott a helyszínről.

A terhelt balesetet megelőzően szeszesített fogyasztott, de a felszívódási szakasz miatt az alkoholos befolyásoltság mértéke a cselekmény időpontjára vonatkozóan nem volt megállapítható.

Az elsőfokú bíróság a terhelt terhére a KRESZ 4. § (1) bekezdés c) pontjának, a 26. § (1) bekezdés a) pontjának, valamint az 58. § (1) és (2) bekezdésének a megszegését állapította meg. Kifejtette, hogy a sértett gyalogosok szabálytalan helyen történő áthaladásukkal veszélyhelyzetet hoztak létre. Ezt a veszélyhelyzetet a terhelt a megengedett sebesség csaknem kétszeresével történő haladásával oly mértékben növelte tovább, hogy a késedelem nélkül alkalmazott vészfékezés és elkormányzás ellenére sem tudta az elütésüket elhárítani. Ezért a terhelt felelős a bekövetkezett halálos eredménnyel, illetve súlyos sérüléssel járó balesetért.

A másodfokon eljáró Fővárosi Bíróság a 2008. év április hó 18. napján kelt 29.Bf.8657/2007/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének büntetést kiszabó rendelkezését megváltoztatta. A

terhelt börtönbüntetésének tartamát 3 év 6 hónapra súlyosította, a bűnügyi költséggel kapcsolatos ítéleti rendelkezést helyesbítette, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

II. A jogerős ügydöntő határozat ellen a terhelt meghatalmazott védője nyújtott be a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontjára alapított felülvizsgálati indítványt, amelyben a terheltnek felrótt segítségnyújtás elmulasztása büntettének törvénysértő minősítését sérelmezte. Utalt arra, hogy e bűncselekmény minősített esete annak róható fel, aki a veszélyhelyzetet maga idézte elő. Ám az indítvány szerint a halálos eredménnyel járó közúti baleset nem a terhelt által elkövetett közlekedési szabálytalanság miatt, hanem az úttesten szabálytalanul áthaladó sértettek által előidézett veszélyhelyzet folytán következett be. Ekként a sértettek által előidézett veszélyhelyzetet a terhelt - gyorsrajtása miatt - nem tudta elhárítani. A terhelt cselekményének helyes minősítése: segítségnyújtás elmulasztásának vétsége. A védő okfejtése szerint a törvénysértő minősítés törvénysértően súlyos büntetés kiszabását eredményezte, ezért a megtámadott ítéletek megváltoztatása, és a terhelttel szemben végrehajtásában felfüggesztett fogházbüntetés kiszabása indokolt.

A Legfőbb Ügyészség BF.1730/2008/1. számú írásbeli nyilatkozatában - és képviselője a nyilvános ülésen - a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta, és a támadott határozatok hatályban tartását indítványozta. Kifejtette, hogy a segítségnyújtás elmulasztásának a Btk. 172. § (3) bekezdés I. fordulója szerinti büntett tényállásának nyelvtani értelmezéséből egyértelműen következik, hogy az ítélet tényállásában írt veszélyhelyzet nem azonos a balesetet megelőző közlekedési veszélyhelyzettel. A terhelt szabályszegésével okozati összefüggésben bekövetkezett közúti baleset során a sértettek megsérültek, életük, testi épségük közvetlen veszélybe került. Ebben a veszélyhelyzetben volt köteles a terhelt segítségnyújtásra. Az így bekövetkezett helyzet előidézéséért is ő felelős. Ezért az eljáró bíróságok a 2/1999. BJE határozatban írtaknak megfelelően minősítették a terhelt cselekményét segítségnyújtás elmulasztása büntettének.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, melyen a védő a felülvizsgálati indítványban foglaltakkal, a Legfőbb Ügyészség képviselője írásbeli nyilatkozatával egyezően szólalt fel. A terhelt felszólalásában vitatta a megállapított tényállás helyességét és a bűnösségét. Érvelése szerint a megengedett 50 km/óra sebességgel való haladás esetén sem tudta volna elkerülni a gyalogosok elütését.

III. A Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a terhelt javára előterjesztett felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A Be. 423. § (1) bekezdésében foglalt szabály értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéletben megállapított tényállás az irányadó, annak felülbírálatára nincs lehetőség.

- A terhelt bűnösséget vitató érvei ellentétesek az ítéletben megállapított és a felülvizsgálati eljárásban irányadó ítéleti tényállással. Eszerint ugyanis a gépkocsi 50 km/óra sebességgel haladása esetén nemcsak a gyalogosok elütése lett volna elkerülhető, hanem közlekedési konfliktus-helyzet sem alakult volna ki.

- A terhelt a lakott területen megengedett 50 km/óra sebességet jelentősen túllépve, 90 km/óra sebességgel közlekedett. A városi forgalomban tiltott és váratlanul nagy sebesség - biztonságos áthaladásuk lehetőségének megítélésében - a sértetteket megtéveszthette. Mindemellett kétségtelen, hogy a sértettek szabálytalan, meg nem engedett helyen való áthaladása közrehatott a halálos eredménnyel járó baleset bekövetkezésében.

A terheltnek felrótt cselekmény tényeit értékelve azonban egyértelműen megállapítható, hogy a halálos közúti baleset miatti büntetőjogi felelősségének alapja a megengedett sebesség túllépése volt. Számolnia kellett ugyanis azzal, hogy az általa választott 90 km/óra sebesség egy, a forgalomban bármikor előálló veszélyhelyzetben korlátozza, vagy kizárja annak lehetőségét, hogy a KRESZ. 3. § (1) bekezdés c) pontjában írtaknak eleget tudjon tenni. A terhelt közlekedési bűncselekményben való bűnösségét mindez akkor is megalapozza, ha a sértettek magatartását tekintjük a veszélyhelyzetet előidéző körülménynek, mert a terhelt a megengedett sebesség közel kétszeresével történő haladásával a veszélyhelyzetet tovább növelte: a késedelem nélkül alkalmazott vészfékezés és a jármű elkormányzása sem volt elegendő a baleset elkerüléséhez.

A Btk. 172. §-ának (1) bekezdése értelmében a segítségnyújtás elmulasztásának vétségét az követi el, aki nem nyújt tőle elvárható segítséget sérült vagy olyan személynek, akinek az élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van. A 172. § (3) bekezdés I. fordulója a segítségnyújtás elmulasztásának súlyosabban minősülő eseteként határozza meg azt, ha az elkövető a veszélyhelyzet előidézője. Ha a sértett életét, testi épségét közvetlenül fenyegető veszélyhelyzetet az elkövető vétlenül idézi elő, de nem nyújt tőle elvárható segítséget a rászorultnak, cselekménye a segítségnyújtás elmulasztásának alapeseteként (Btk. 172. § (1) bekezdés), és nem annak büntetési alakzata (Btk. 172. § (3) bekezdés) szerint minősül. Ezzel szemben az ún. különös segítségnyújtási kötelezettség (Btk. 172. § (3) bekezdés I. fordulója) azoknak a személyeknek a mulasztását vonja súlyosabb büntetőjogi megítélés alá, akik a

segítségre szoruló személy veszélybe jutását, vagy testi sérülésének bekövetkezését (gondatlan magatartásukkal) idézik elő (2/1999. Büntető jogegységi határozat).

A tényállásban rögzített események kronológikus elemzéséből is megállapítható, hogy az alapítéleti tényállásban két veszélyhelyzetről van szó, amelyek időben elkülönülnek egymástól. Ez az elkülönülés a cselekmények jogi megítélésében jelentőséggel bír.

A terhelt gondatlan - és nem vétlen - magatartása (jelentős sebesség túllépése) a sértettek szabályszegő közlekedése mellett a súlyos baleset bekövetkezésének veszélyét idézte elő. Az ügyben elbírált közlekedési bűncselekmény tényállásának megvalósulása során tehát egy, a terhelt szabálytalan közlekedése miatt is bekövetkező veszélyhelyzet állt elő, amely a baleset bekövetkeztében realizálódott és a sértettek sérüléseihez, illetve egyikük halálához vezetett.

Ám a sértettek élete, testi épsége a terhelt gépkocsijával történt nagy erejű ütközés után került abba a veszélyhelyzetbe, amelyben segítségnyújtásra szorultak. Ez a balesetből eredő veszélyeztetettség teremtette meg a terhelt segítségnyújtási kötelezettségét. Minthogy pedig a terhelt az általa okozott baleset következtében ennek a veszélyhelyzetnek is előidézője volt, őt különös segítségnyújtási kötelezettség terhelte.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság a terhelt cselekményeinek büntetőjogi értékelésével egyetértett és elvetette a védelem anyagi jogi érvelését.

A jogerős ítélet hatályban tartása a Be. 426.§-án alapul.

A végzés ellen fellebbezésnek a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatnak a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja alapján nincs helye. A Be. 418. § (3) bekezdése értelmében minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, a más által azonos tartalommal előterjesztett felülvizsgálati indítvány benyújtását a Be. 421. § (3) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2009. év február hó 12. napján

Dr. Schäfer Annamária s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Katona Sándor s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző
Kné